

KULTŪRA

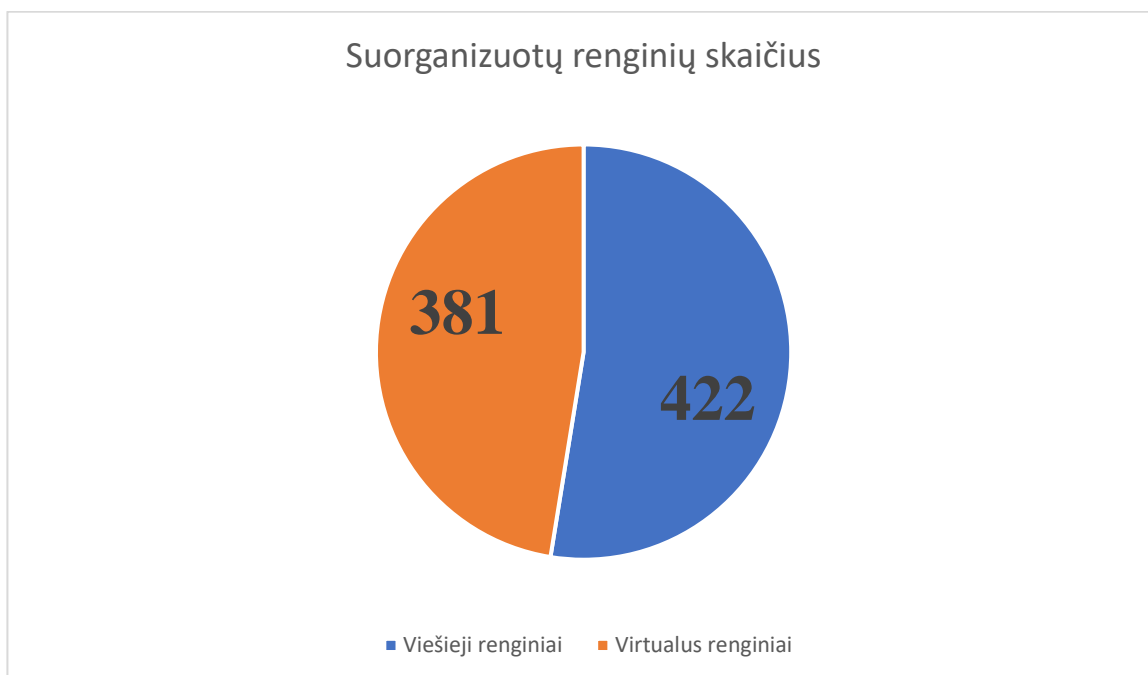
Daugiafunkcinių kultūros centrų pagrindiniai veiklos tikslai – plėtoti kultūrinę, švietėjišką ir informacinę veiklą, atsižvelgiant į vietos bendruomenės visų amžiaus grupių laisvalaikio užimtumo poreikius, inicijuoti, rengti ir įgyvendinti kultūrinius, meninius, edukacinius projektus bei programas, išlaikyti ir tęsti krašto tradicijas, puoselėti etnokultūrą bei mėgėjų meną, organizuoti profesionalaus meno sklaidą.

Vilniaus rajono daugiafunkcinės kultūros centrinės įstaigos įsikūrusios Nemenčinėje (NDKC) ir Rudaminoje (RDKC), kiekvienas centras administruoja po 14 skyrių išsibarsčiusių po visą rajoną.

Įgyvendinant tikslus ir atsižvelgiant į įvairius bendruomenės poreikius, 2021 metais kultūros centrai puoselėjo etninę kultūrą, mėgėjų meną, plėtojo edukacinę veiklą, organizavo profesionalaus meno sklaidą. Repeticijos ir darbas vyko ir vyksta, prisitaikėme prie esamos situacijos šalyje. Atsižvelgiant į situaciją keičiama renginių forma ir vieta. Kultūros centru veikla neapsiriboja tik viešais renginiais ir šventėmis – šiuolaikinės IT technologijos leidžia persikelti į elektroninę erdvę.

2021 m. buvo suorganizuota 803 renginių o 2020 m. 597 renginių.

Pav. Suorganizuotų renginių skaičius

Svarbiausi renginiai: VII Lenkų šokių turnyras „O Palmę Wileńszczyzny“, „Tautiška giesmė aplink pasaulį“, „Goodbye Summer Party“, VIII-asis tarptautinis kaimo kapelų festivalis „Iki ryto grok, po šokių miegok“, Derliaus šventės, eglutės įžiebimas Nemenčinės mieste.

Meno kolektyvų jubiliejai: 40 metų jubiliejų minėjo Reprezentacinis lenkų dainų ir šokių kolektyvas „Wileńszczyzna“, 30 metų jubiliejų minėjo kapela „Kapela Świątojańska“, 5 metų jubiliejų minėjo vokalinis kolektyvas „Inventum“.

INFRASTRUKTŪRA

2021 metais buvo tęsiami Nemenčinės daugiafunkcinio kultūros centro pastato atnaujinimo (modernizavimo) darbai - pastato fasado šiltinimas ir apdaila, vidaus patalpų rekonstravimas, antstato įrengimas, vidaus ir lauko inžinerinių tinklų tvarkymas bei aplinkos sutvarkymas. Liko nesuremontuota didžioji koncertų salė, kurią planuojama atnaujinti ateinančiais metais. Jau yra parengtas salės Architektūrinės akustikos techninis ir darbo projektas, pradėtas viešasis paprastojo remonto projektavimo darbų pirkimas.

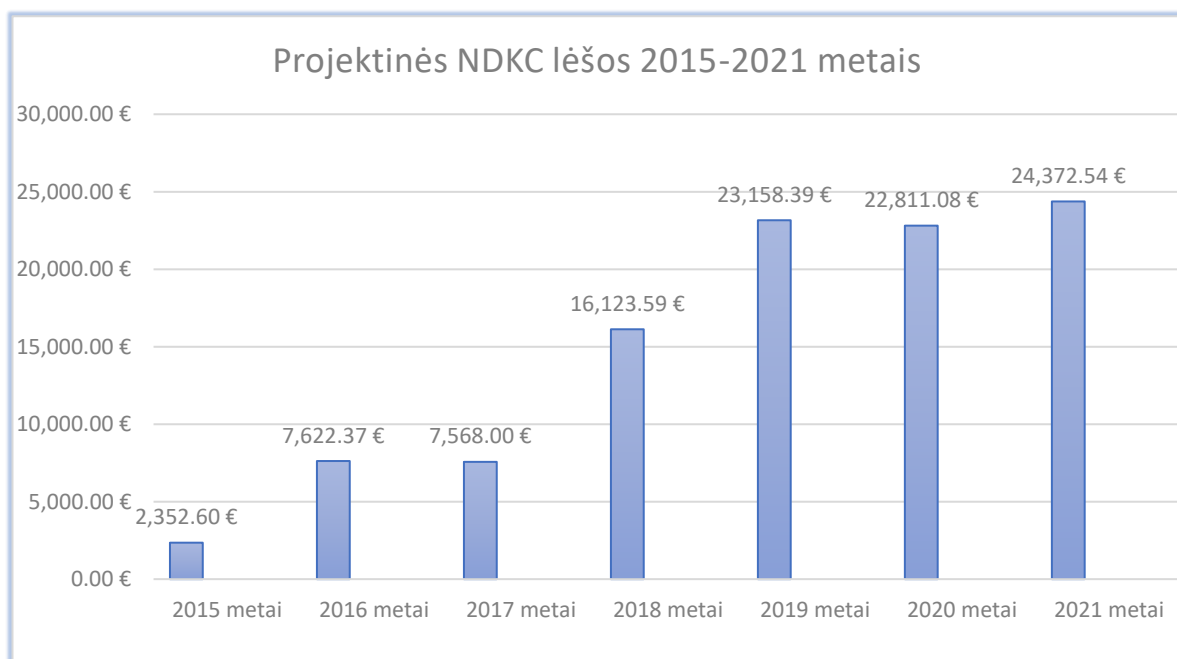
2021 metais buvo užbaigtas kultūros paveldo objekto – Nemenčinės daugiafunkcinio kultūros centro Glitiškių skyriaus, esančio Glitiškių dvare, kompleksinis sutvarkymas. Buvo sutvarkyta dvaro rūmų aplinka, dvaras atnaujintas, pritaikant jį kultūrinėms ir su jomis susijusioms edukacinėms, socialinėms ir kitoms reikmėms, išsaugant bei atskleidžiant vertingą kultūros paveldo objekto savybes.

Pagal atliktą Nemenčinės daugiafunkcinio kultūros centro Karvio skyriaus pastato apžiūrą, konstrukcijų techninės būklės įvertinimą bei ekspertizės išvadas nustatyta, kad pastato perdangos būklė yra avarinė. 2021 metais skubos tvarka buvo parengtas perdangos konstrukcijų kapitalinio remonto techninis darbo projektas, projekto bendroji ekspertizė ir pradėti perdangos konstrukcijų kapitalinio remonto darbai, kuriuos planuojama baigti 2022 metais.

PROJEKTINĖ VEIKLA

Kultūros centrai taip pat aktyviai dalyvauja konkursinėje projektinėje veikloje. Realizuoti projektai orientuoti į liaudies kultūros populiarinimą, domėjimąsi menu, gyventojų užimtumą. Daugumos projektinių renginių pagrindinis tikslas – įtraukti visuomenę į kultūrinę veiklą, ypač pritraukti jaunimą. Projektai yra skirti mėgėjų meno kolektyvų populiarinimui. 2021 m. buvo įgyvendinti 6 projektai, kuriems finansavimas buvo skirtas iš Lenkijos ir Lietuvos fondų: Lietuvos Kultūros Taryba, Fundacija „Pomoc Polakom na Wschodzie“ ir Bendruomenė „Wspólnota Polska“. Bendra įgyvendintų projektų vertė sudarė 29176,54 eurų.

Pastebėtina, jog NDKC kasmet auga įgyvendintų projektų skaičius bei jiems gaunamas finansavimas.

NDKC projektinės lėšos 2015-2021 metais

BIBLIOTEKA

Nauja realybė - naujos formos, toks iššūkis lydėjo 2021 metus. Kintant realybei, ypatingai pandemijos metu, neišvengiamai kito ir bibliotekininkų darbo pobūdis. Didelė dalis paslaugų persikėlė į virtualią erdvę, o bibliotekų darbuotojams teko greitai ir lanksčiai reaguoti į naujus iššūkius. Naujos realybės sąlygomis bibliotekos prisidėjo prie kokybiško mokslo proceso užtikrinimo, karantino laiko namuose kokybės gerinimo, siūlydamos turtingą skaitmeninį turinį, elektronines duomenų bazines ir nuotolinius mokymus

Rajono bibliotekos prisidėjo prie karantino laiko namuose kokybės gerinimo, siūlydamos kokybišką skaitmeninį turinį ir dovanodamos skaitymo džiaugsmą. Bibliotekų, darbuotojai įvertindami naują realybę ir „prisijaukinę“ naujas formas, siūlė bendruomenei aktualius, įdomius ir įtraukiančius renginius. Organizuoti 252 renginiai, 122 parodos, 15 virtualių parodų.

Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija skyrė rajono bibliotekai spaudiniams įsigyti 116808 eurų (įsigyta 13408 knygų). Iš viso 2021 m. biblioteka pasipildė 16024 egz. knygų.

2019-2021 m. Vilniaus rajono savivaldybės Centrinė biblioteka dalyvauja projekte „Prisijungusi Lietuva“. Projekto tikslas – padėti gyventojams išmokti efektyviai, saugiai, atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis bei internetu ir jo teikiamomis galimybėmis. 2019 m. buvo apmokyta 980 dalyvių, 2020 m. apmokytų 1500, 2021 m. apmokė net 4000 žmonių. Vilniaus rajono savivaldybės centrinė biblioteka įeina į dešimtuką daugiausia žmonių apmokančių skaitmeninėmis technologijomis pagal projekte „Prisijungusi Lietuva“ visoje Lietuvoje.

PRISIJUNGUSI LIETUVA www.prisijungusi.lt

Bezpłatne szkolenia w bibliotece

Projekt „Prisi Jungusi Lietuva“: skuteczna, bezpieczna i odpowiedzialna cyfrowa społeczność Litwy

Oferujemy (proponujemy) nauczyć się:

- Posługiwać się komputerem, smartfonem albo tabletem
- Sporządzać dokumenty tekstowe
- Bezpiecznie surfować w internecie i wyszukwać aktualną informację
- Posługiwać się elektronicznymi usługami władzy, przedsiębiorstw i rekreacji
- Dzielić się informacją oraz komunikować z bliskimi i przyjaciółmi

Przyjdźcie, nauczcie się i korzystajcie z internetu i cyfrowych technologii codziennie!

Rejestracja na szkolenia:
 telefonicznie 862020963;
 mailowo mekymai@vni.lt
 albo w najbliższej bibliotece.

Zapraszamy Państwa na 18-godzinne szkolenia cyfrowego piśmiennictwa dla dorosłych mieszkańców w bibliotece.

Projekt realizuje: **ivpk** (Instytut Wzrostu Kompetencji), **LABORATORIUM**, **PLUŃKA** (Regionalny Instytut Technologii), **INFORMACyjny** (Instytut Informatyczny), **WILNIAUS RAJONAS**

Projekt finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego i ze środków budżetu Republiki Litewskiej.

www.esinvesticijos.lt

Szkolenia organizuje stowarzyszenie „Publiczne punkty internetowego dostępu” (VPTI), ZSA „Bałtycka Komputerowa Akademia”, Stowarzyszenie Samorządowych Publicznych Bibliotek, IP „Instytut Informatycznych Technologii”.

Pav. „Prisijungusi Lietuva“

„Vilniaus krašto totorių rašto ypатыbės“. Vilniaus rajono savivaldybės Centrinė biblioteka kartu su Lietuvos musulmonų sunitų dvasinio centro – Muftiata kadėjumi imamu Konstantinu Selimovičiumi ir bendradarbiaudama su įvairiomis organizacijomis, pristatė totorių rašto ypатыbes. Projekto partneris, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus biblioteka suskaitmenino unikalų 1937 metų „Praktinį vadovą įvadiniam skaitymui arabų kalba“. Šio praktinio vadovo pagrindu buvo išleistas naujas leidinys su komentarais ir papildymais lietuvių kalba. Projekto dėka taip pat buvo išleista arabų kalbos abėcėlė. Tiek abėcėlė, tiek papildytu leidiniu Vilniaus rajono savivaldybės Centrinėje bibliotekoje ir struktūriniuose padaliniuose gali naudotis visi besidominantys totorių kultūra, norintys arčiau susipažinti su unikalia raštija. Šie spaudiniai buvo naudojami edukacijose, kurių metu dalyviai praktiškai bandė savo jėgas arabų kalbos raidžių rašyme. Edukacijos vyko Vilniaus rajono savivaldybės Centrinėje bibliotekoje, Keturiasdešimt Totorių kaimo totorių bendruomenės namuose, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus organizuotame „Skaitymo festivalyje“, taip pat Vilniaus agroekologijos mokymo centre. Edukacijų metu imamas supažindino visus su arabų kalbos abėcėle. Dalyviai patys bandė kaligrafiškai pakartoti raidžių rašymą ir įsiminti šio rašto subtilybes. Konstantinas papasakojo apie šio rašto istoriją. Imamas taip pat pasakojo apie savo profesiją, apie totorių tradicijas ir papročius, atsakė į susirinkusiųjų dominančius klausimus.

Prieiga prie leidinio: <https://vrscb.lt/praktinis-vadovas-ivadiniam-skaitymui-arabu-kalba/>

Projektą finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Vilniaus rajono savivaldybė. (2300 EUR)

Vilniaus rajono savivaldybės Centrinė biblioteka pristatė projektą „Vilniaus krašto totorių rašto fenomenas“ Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus bibliotekos organizuotame „Skaitymo

festivalyje“. Šio, jau šeštojo festivalio organizatoriai įsitikinę, jog renginio formatas yra inovatyvus būdas vaikams ir jaunimui pristatyti biblioteką kaip patrauklią erdvę ne tik mokyti, domėtis skaitymu ir literatūra, bet ir leisti laisvalaikį. <https://vrscb.lt/vilniaus-rajono-savivaldybes-centrines-bibliotekos-edukacija-skaitymo-festivalyje/Paskelbus>

„2021 metai. Gegužės 3-iosios Konstitucijos metų minėjimas“. Vilniaus rajono savivaldybės Centrinėje bibliotekoje taip pat startavo projektas „2021 metai. Gegužės 3-iosios Konstitucijos metų minėjimas“. Projekto tikslas – paminėti Gegužės 3-iosios – pirmosios Europoje ir antrosios pasaulyje (po JAV) rašytinės Konstitucijos ir Tarpusavio įžado akto 230-ąsias metines. Gegužės trečiosios Konstitucija su Abiejų Tautų tarpusavio įžadu yra Lietuvos ir Lenkijos valstybių bendro istorinio paveldo dalis, stiprinanti mūsų tautų istorinę atmintį, taip pat yra vienas iš esminių Lenkijos ir Lietuvos šimtmečio tarpusavio santykių veiksmu. Šia proga Vilniaus rajono savivaldybės Centrinė biblioteka parengė keletą konkursų, literatūrinę parodą. Gegužės mėnesį įvyko virtualus susitikimas „Wiwat Maj, Piękny Maj“ su istoriku ir Vilniaus agroekologijos mokymo centro mokytoju Michalu Treščinskiu.

MUZEJAI

Vilniaus rajone veikia 2 muziejai:

1. Vladislavo Sirokomlės muziejus,
2. Vilniaus krašto etnografinio muziejaus. Šis turi dar 6 filialus:
 - a. Sužionių filialas,
 - b. Glitiškių filialas,
 - c. Čekoniškių verbų ir buitės seklyčia,
 - d. Kunigo Prelato Juzefo Obrembskio muziejus,
 - e. Tradicinių amatų centras Houvalto dvare Maišiagaloje,
 - f. Ažulaukės filialas Vilniaus krašto švietimo muziejus.

Muziejų funkcijos - kaupia, saugo ir pristati lankytojams eksponatus liudijančius apie Vilnijos krašto gyventojų buitį bei papročius.

2021 m. VKEM ir jo filialuose apsilankė 2083 lankytojai o Vladislavo Sirokomlės muziejuje apsilankė 2310 lankytojai. Atsižvelgiant į tai, kad ir šiais metais muziejaus veiklos vykdymas buvo įtakotas COVID-19 pandemijos ir jos metu paskelbtų karantinų ribojimų, šį rodiklį galima vertinti teigiamai. Fizinio muziejų ir jo filialų lankymo stoka metų bėgyje (ir ypač karantino metu) buvo kompensuojama aktyvia veikla internetinėje erdvėje.

PROJEKTAI - RENGINIAI

2021 m. kovo-balandžio mėn. Tradicinių amatų centre Houvalto dvare Maišiagaloje įvyko 2021 m. Vilniaus krašto mokinių, jaunimo ir suaugusiųjų verbų rišėjų konkursinė paroda „Gražiausia tradicinė verba“.

2021 m. kovo 19 d. įvyko Kunigo Prelato Juzefo Obrembskio muziejaus atvirų durų diena, skirta kun. prelato J. Obrembskio 115-osioms gimimo metinėms paminėti. 2021 m. birželio 6 d. įvyko kun. prelato J. Obrembskio 10-ųjų mirties metinių minėjimas: iškilmingas minėjimas Kunigo Prelato Juzefo Obrembskio muziejuje; nuotraukų paroda „Kun. prelatas J. Obrembskis Maišiagaloje“ (su paties kunigo ir kitų žmonių rašytiniais pasakojimais).

Akimirkosiš kun. Prelato J. Obrembskio 10-ųjų mirties metinių minėjimo

(foto: Janina Voleišo ir Marian Dzvinel)

Kunigo Prelato Juzefo Obrembskio muziejus gavo paramą iš fondo „Pomoc Polakom na Wschodzie“ projekto „Pielgrzymka „Śladami ks. Prałata Józefa Obrembskiego Turgiele – Mejszagoła“ – 10 rocznica śmierci Patriarchy Wileńszczyzny - w obiektywie“ finansavimui. Gautos paramos suma – 1540,39 Eur. Projekto tikslas – parengti retrospektyvinę fotografijų parodą, atspindinčią piligriminių kelionių, skirtų kun. prelato J. Obrembskio atminimui, istoriją. Parodos pristatymas įvyko 2021 m. rugsėjo 5 d. Maišiagalos derliaus šventės metu.

Kunigo Prelato Juzefo Obrembskio muziejus gavo paramą iš fondo „Pomoc Polakom na Wschodzie“ projekto „Cykl wydarzeń związanych z upamiętnieniem Ks. Prałata Józefa Obrembskiego w 10. rocznicę śmierci“ finansavimui. Gautos paramos suma – 3654,26 Eur. Projekto tikslas – parengti ir pravesti kun. prelato J. Obrembskio 10-ųjų mirties metinių minėjimą. Minėjimas įvyko 2021 m. birželio 6 d. Jo metu buvo praveistas iškilmingas minėjimas Kunigo Prelato Juzefo Obrembskio muziejuje, pristatyta nuotraukų paroda „Kun. prelatas J. Obrembskis Maišiagaloje“ (su paties kunigo ir kitų žmonių rašytiniais pasakojimais ir komentarais), įvykdytas II-osios Vilniaus rajono piligriminės kelionės dviračiais iš Turgelių į Maišiagalą fotografavimas ir dalyvių sutikimas bei Šv. Mišių liturgijos už a. a. kunigą ruošimas ir laikymas.

TURIZMAS

Įgyvendinant tarptautinį projektą „Atraskime regionų šaknis iš naujo“ Nr. ENI-LLB-1-108, pagal 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos prioritetą – vietos kultūros skatinimas ir istorinio paveldo išsaugojimas parengtos veiklos skirtos:

Turizmo plėtrai:

- Kartu su projekto partneriais iš Lietuvos, Latvijos ir Baltarusijos parengti tarptautiniai maršrutai skirti nematerialiam kultūros paveldui bei vietinės istorijos žinomumui populiarinti. <https://www.vrsa.lt/index.php?3535044237>. Vilniaus rajoną atstovauja 14 lankytinų objektų. Maršrutai parengti lietuvių, rusų, latvių, anglų ir baltarusių kalbomis.
- Vilniaus rajono savivaldybė kartu su projekto partneriu Rokiškio krašto muziejumi organizavo pažintinę kelionę žurnalistams ir turizmo paslaugų teikėjams skirtą nematerialiam kultūros paveldui bei vietinės istorijos žinomumui pristatyti. <https://www.muziejusrokiskyje.lt/kategorija/lt-lv-by>. Kelionės dalyviai Vilniaus rajone apsilankė totorių bendruomenėje Keturiasdešimt totorių k., Struvės geodeziniame punkte, Vladislavo Sirokomlės muziejuje, Liubavo malūne, Maišiagalos tradicinių amatų centre, Liubavo dvaro malūne, kunigo prelado Juzefo Obremskio muziejuje, Maišiagalos piliakalnyje.
- Viešinant piligrimines Vilniaus rajono vietas sukurtas videofilmas pasakojantis apie ypatingas sakralines vietas: Juodšilių Pal. Mykolo Sopočkos bažnyčia, Pričiūnų Šv. Ignoto koplyčia, Kunigo Prelato Juzefo Obremskio muziejus. <https://www.vrsa.lt/go.php/lit/IMG/13588>. Filmas įgarsintas lietuvių, rusų, lenkų ir anglų kalbomis.
- We Love Lithuania portale bei socialiniuose tinkluose vasaros ir rudens mėnesiais buvo viešinami Vilniaus rajono objektai. Apie lankytinas vietas parengta 17 straipsnių lietuvių ir 3 anglų kalba. Įgyvendintos komunikacijos priemonės pasiekė 517 892 vartotojus.

Kultūros plėtrai

- Virtualus Vilniaus rajono kultūros ir tradicijų žemėlapis <https://kulturaiirtradicijos.vrsa.lt/>. Keliaujant virtualiai, neišeinant iš namų, galima pažinti rajono vietovių istoriją ir tradicijas, kultūros objektus bei iškilias asmenybes, o susidomėjus – lankytinus objektus aplankyti ir gyvai. Žemėlapis parengtas lietuvių, lenkų, rusų ir anglų kalbomis.

- Kovo mėnesį pristatyta unikali kilnojamoji paroda apie tradicinius pavasario švenčių simbolius – Vilniaus krašto verbas ir Kaziuko meduolius. Leisdamiesi parodos keliais pažinsite padavimus, burtus, patarles, susijusias su šiais simboliais bei jų kilmę. Susipažinsite su amatininkais, kurių darbščios rankos kuria nepakartojamus stebuklus. Tik Jų dėka šie amatai gyvuoja iki mūsų dienų. <https://www.vrsa.lt/index.php?3974972163>. Verbų rišimo ir Kaziuko meduolių tradicijų viešinimui parengti video filmai. <https://www.vrsa.lt/index.php?163808158>. Paroda parengta lietuvių, lenkų ir anglų kalbomis.

SPORTAS

Vilniaus rajono savivaldybė organizuodama sporto veiklą didžiausią dėmesį skiria fizinio aktyvumo paslaugų prieinamumui kuo didesniai rajono gyventojų skaičiui. Pagrindinis tikslas yra judėjimo bei sporto populiarinimas skirtingose amžiaus grupėse, keičiant nedidelių kaimiškų vietovių žmonių požiūrį į sveiką bei aktyvią gyvenimą. Šiam tikslui pasiekti yra pasirinktas tris kryptis sporto propagavimo modelis.

Pirmoji kryptis – Vilniaus rajone veikia sporto mokykla (VRSSM), kurios lankymas yra nemokamas. Joje kultivuojamos įvairios 10 sporto šakų (biatlonas, boksas, futbolas, imtynės, lengvoji atletika, slidinėjimas, stalo tenisas, šaudymas, tinklinis, žolės riedulys). VRSSM auklėtiniai sudaro pagrindą Vilniaus rajono vaikų, jaunučių ir jaunių rinktinėse, kurios garbingai atstovauja savo rajoną šalies bei tarptautinėse varžybose.

2021 m. Vilniaus rajono savivaldybės sporto mokyklos auklėtiniai dalyvavo 16 tarptautinėse ir 86 respublikinėse varžybose. Tarptautinėse varžybose iškovojo 10 aukso, 12 sidabro ir 7 bronzos medalių, o Lietuvos Respublikos čempionatuose, pirmenybėse ir respublikinėse varžybose – 48 aukso, 51 sidabro ir 44 bronzos medalius.

Verta paminėti, kad 2021 m. sporto mokyklos biatlonininkai ir slidininkai aktyviai dalyvavo Lietuvos biatlono ir slidinėjimo vasaros ir žiemos čempionatuose, taurės varžybose, mokinių pirmenybėse, kuriose iškovojo: tarptautinėse varžybose iškovojo 5 aukso, 2 sidabro ir 1 bronzos medalį; respublikinėse varžybose iškovojo 35 aukso, 34 sidabro ir 20 bronzos medalių. Latvijoje Baltijos šalių biatlono taurės varžybose iškovoti 5 aukso, 2 sidabro ir 1 bronzos medaliai.

20 sporto mokyklos auklėtinių įtraukti į įvairių sporto šakų Lietuvos suaugusiųjų, jaunimo, jaunių ir jaunučių rinktines.

Antrosios krypties tikslas – Vilniaus rajono įvairaus amžiaus gyventojų domėjimosi sportu didinimas, sveikos gyvensenos propagavimas organizuojant fizini aktyvumą ir neprofesionalaus sporto bei rekreacijos renginius.

Dėl koronaviruso pandemijos šalyje ir nuolatinio draudimu įvedimu sporto veikla buvo ribojama. Dėl to 2021 metais Vilniaus rajono savivaldybei pavyko suorganizuoti 22 sporto renginių, kai 2020 metais buvo suorganizuoti 15 sporto renginiai.

Nuotrauka. 2021 m. Vilniaus rajono seniūnijų sporto žaidynės

Trečias krypties tikslas - paremti Vilniaus rajono gyventojų fizinio aktyvumo ir sportinę veiklą finansuojant Vilniaus rajone veikiančias sporto organizacijas. Šiais metais buvo paremti 18 sporto projektu. Gautą finansavimą sporto klubai panaudojo sporto renginių organizavimui, inventoriaus įsigijimui, fizinio aktyvumo organizavimui ir sporto varžybų dalyvavimui.

Pastaraisiais metais Vilniaus rajono savivaldybė didelį dėmesį skyrė sporto infrastruktūros vystymui.

2021 metais atnaujintas Nemėžio sporto aikštynas, Mickūnų sporto aikštynas, Medininkų sporto aikštynas, Maišiagalos sporto aikštynas.

2022 metais planuojama steigti Vilniaus rajono sporto centrą, kuri užsiims aukšto meistriskumo sportininkus ugdymu, masinio sporto plėtra (sporto renginių organizavimui) ir sporto objektu administravimu bei priežiūra.

Nuotrauka. 2021 m. Vilniaus rajono seniūnijų sporto žaidynės